

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра цивільного права

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДОЛОГІЯ ПРИВАТНОГО ПРАВА**

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Освітньо-наукова програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від 26 серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ - 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Методологія приватного права
Викладач (-і)	Зеліско Алла Володимирівна, докторка юридичних наук, завідувачка кафедри цивільного права, професорка
Контактний телефон викладача	(0342) 596130
E-mail викладача	alla.zelisko@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіку консультацій та розкладу занять на кафедрі. Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, перевірка виконаних індивідуальних завдань та завдань для самостійної роботи.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є сучасна доктрина та законодавство щодо методів приватного права, включаючи науково-теоретичні розробки, положення національного (внутрішнього) законодавства України, міжнародно-правових актів, судову практику стосовно системи методів приватного права, теоретичні та практичні проблеми з даного питання і шляхи їх подолання. Програма навчальної дисципліни складається з таких <u>змістових модулів</u>: 1. Загальнотеоретичні та методологічні підходи до розуміння методології приватного права 2. Методологія окремих сфер приватного права Методологія приватного (цивільного) права є різновидом галузевої методології, яка визначає систему принципів і методи пізнання світоглядних уявлень про приватне (цивільне) право, а також вчення про цю систему. Методологія приватного права відображає специфіку суб'єктивних цивільних прав та інтересів, їх співвідношення з публічними правами й інтересами, що зумовлює особливості застосування або й наявність невідомих публічним правам методів, принципів і правових конструкцій. Суб'єкт застосування права повинен розпізнавати інтереси, що охороняються законом, і дотримуватися їх при застосуванні норм законодавства і вирішенні спору. Навчальна дисципліна покликана сприяти засвоєнню здобувачами комплексу знань щодо доктринальних концепцій провідних цивілістичних наукових шкіл України в аспекті становлення методології приватного права, вирішення проблемних питань в окресленій сфері відносин. Все наведене актуалізує вивчення навчальної дисципліни «Методологія приватного права». Здобувачі, які проводять наукове дослідження в окресленій сфері, повинні, насамперед, бути глибоко обізнані з напрямками та результатами наукових досліджень відповідних теоретичних та методологічних проблем методології права, формування його понятійного апарату, наукових категорій, якими оперує сучасна цивілістична наука. <u>Основними джерелами</u> навчальної дисципліни є Цивільний кодекс України, закони України та підзаконні нормативно-правові акти, які присвячені правовому регулюванню окресленої сфери. Освоєння та розуміння логіки правового регулювання потребують подальшого ґрунтового наукового аналізу теоретичних досліджень вчених в галузі цивільного права, системного тлумачення законодавчих норм та аналізу правозастосовної практики.	

Відповідно, питання опанування дисципліни є необхідною складовою якісної підготовки фахівців в галузі права.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Методологія приватного права» є сучасні знання про сутність методології приватного права як складного правового явища, поглибити знання про цінності, праворозуміння, принципи і систему приватного права та їх складові як невід'ємного елемента вітчизняного права, що сприятиме формуванню стабільного і передбачуваного правопорядку України.

Основними цілями вивчення навчальної дисципліни «Методологія приватного права» є набуття загальних та фахових компетентностей щодо поняття та системи методів приватного права, формування умінь кваліфіковано застосовувати законодавчі приписи, самостійно розв'язувати науково-методологічні та прикладні проблеми в окресленій сфері, формулювати і обґрунтовувати наукові гіпотези та пропозиції щодо удосконалення чинного законодавства на основі проведеного дослідження та застосовувати методологію наукових приватноправових досліджень у власній юридичній та викладацькій практиці.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність

Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері права, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК03. Здатність розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.

Фахові компетентності:

СК01. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у галузі права та дотичних до неї міждисциплінарних напрямів і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з права та суміжних галузей.

СК02. Здатність застосовувати методи правового і міждисциплінарного дослідження, виявляти їх евристичні можливості та межі, використовувати релевантний дослідницький інструментарій.

СК05. Здатність моделювати оптимальні варіанти вирішення складних правових проблем, прогнозувати можливі наслідки їх реалізації

Програмні результати навчання:

РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання у сфері права і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень, отримання нових знань та здійснення інновацій.

РН04. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні аргументи, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні наукові джерела; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого правового та загальносоціального контекстів.

РН06. Розуміти загальні принципи та методи юридичної науки, а також методологію наукових досліджень, застосовувати їх у власних дослідженнях у сфері права та у викладацькій практиці.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
-------------	--------------------------

лекції		20		
семінарські заняття / практичні / лабораторні		10		
самостійна робота		60		
Ознаки навчальної дисципліни				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)		Нормативний/ вибірковий
3	081 Право	2		Вибірковий
Тематика навчальної дисципліни				
Тема		кількість год.		
		лекції	заняття	сам. роб.
Змістовий модуль 1. Загальнотеоретичні та методологічні підходи до розуміння методології приватного права				
Тема 1. Загальнотеоретичні напрямки у дослідженні методології приватного права		4	2	8
Тема 2. Поняття та особливості методології : доктринальні підходи		2	2	8
Тема 3. Класифікація методів приватного права		2	2	8
Змістовий модуль 2. Методологія окремих сфер приватного права				
Тема 4. Методологія джерел приватного права		2	-	8
Тема 5. Методологія системи приватного права		2	2	8
Тема 6. Методологія тлумачення і застосування норм приватного права і правових актів		2	-	10
Тема 7. Методологія основних сфер приватного права		2	-	5
Тема 8. Структура методів приватного права		4	2	5
ЗАГ.:		20	10	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Визначається Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, введеним в дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309. https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf, а також Методичними рекомендаціями до порядку оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у Навчально-науковому юридичному інституті (далі - МРПОУ), затвердженими Вченою радою Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол №13 від 27 червня 2024 року) https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2024/11/metodychni-rekomendatsii-pro-poriadok-otsiniuvannia-uspishnosti.pdf Максимальна оцінка за результатами вивчення навчальної дисципліни становить 100 балів. Система оцінювання навчальної дисципліни включає в себе кілька компонент: оцінка за виконання підсумкової (залікової) контрольної роботи (50 балів); оцінка за семінарські заняття (20 балів); оцінка індивідуальної роботи здобувача освіти науково-дослідницького характеру, самостійної роботи (30 балів).			

Вимоги до письмових робіт	Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання здобувачами завдань для самостійної роботи та індивідуальних завдань, а також підсумкової (залікової) роботи, яка є формою підсумкового контролю знань. 1. Індивідуальне науково-дослідне завдання передбачає опрацювання та критичний аналіз результатів наукових досліджень на стику предметної області навчальної дисципліни та дисертаційної роботи здобувача (тематика завдання визначається спільно викладачем та здобувачем). Максимальна кількість балів - 20. 2. Самостійна робота полягає у реферуванні наукових публікацій та узагальненому аналізі результатів наукових досліджень цих публікацій (вибір здійснюється спільно з викладачем). Максимальна кількість балів – 10. Максимальний бал за письмові роботи – 30 балів.
Семінарські заняття	Система оцінювання семінарських занять передбачає поточні оцінки успішності (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно») – виставляються під час проведення семінарських (практичних) занять. Підсумкова оцінка за семінарські (практичні) заняття виставляється в кінці семестру за результатами роботи на семінарських (практичних) заняттях, самопідготовки і є середнім арифметичним (заокругленим до сотих) всіх отриманих оцінок за семінарські (практичні) заняття та оцінок за відпрацьовані заняття. Підсумковий бал за семінарські (практичні) заняття (максимально 20 балів) – підсумкова оцінка за семінарські (практичні) заняття, помножена на коефіцієнт 4, заокруглена до цілого.
Умови допуску до підсумкового контролю	Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі заліку і є формою оцінювання результатів навчання на завершальному етапі вивчення дисципліни. Здобувач освіти вважається допущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни, якщо він виконав усі види робіт, передбачені силабусом.
Підсумковий контроль	Підсумковий контроль – залік. Залік може проводитися як у письмовій, так і усно-письмовій чи усній формах та охоплює весь обсяг навчальної дисципліни. Залікова робота оцінюється від 1 до 50 балів. Зміст питань, що виносяться на залік, форма та структура завдань та їх оцінювання визначається керівником навчальної дисципліни, затверджується на засіданні кафедри. Отриманий в результаті здачі заліку бал заноситься у відомість успішності, додається до виставлених балів за семінарські (практичні) заняття, самостійну роботу та індивідуальні завдання і складає підсумковий семестровий бал.
7. Політика навчальної дисципліни	
<u>Письмові роботи:</u> Планується виконання здобувачами декількох обов'язкових письмових робіт, про які йшлося у попередньому розділі. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у визначені керівником терміни, загалом, не пізніше дня проведення останнього семінарського заняття. Під час роботи над індивідуальними науково-дослідними завданнями та проєктами не допустимо порушення академічної доброчесності. <u>Академічна доброчесність:</u> Очікується, що здобувачі будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, визначених Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника	

<https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>, усвідомлюючи наслідки порушення.

Реагування на порушення академічної доброчесності здійснюється відповідно до встановлених процедур https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/05/pr.01.1.1-08_2024-protsedura_8_universytet.pdf.

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі здобувачі відвідують лекції і практичні заняття навчальної дисципліни.

Більша частина навчального часу спрямована на самостійну роботу здобувача. Практичні завдання по навчальній дисципліні обговорюються із здобувачем та корегуються для кожного здобувача окремо у відповідності до тематики його наукового дослідження.

Неформальна освіта.

Визнання результатів неформальної освіти здійснюється відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylii-stefanyka.pdf

8. Рекомендована література

1. Дзера О. В. Вибране : Збірник наукових праць. Київська школа цивілістики. Київ: Юрінком Інтер, 2017. 872 с.

2. Майданик Р.А. Розвиток приватного права України: монографія. К.: Алерта, 2016. 226 с.

3. Правова доктрина України : у 5 т. Т. 3. *Доктрина приватного права.* / Н.С. Кузнєцова, Є.О. Харитонов, Р.А. Майданик [та ін.]; за заг. ред. Н.С. Кузнєцової. Х.: Право, 2013. 760 с.

4. *Актуальні проблеми методології приватного права: [монографія]* / [за заг. ред. О. Д. Крупчана]. К.: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва АПрН України, 2005. 266 с.

5. Сивий Р.Б. Приватне (цивільне) право в системі права України: монографія / Р.Б. Сивий. К.: КВІЦ, 2006. 214 с.

6. Дронів Б.М. Взаємовплив приватного і публічного права: сучасна континентально-європейська теорія і практика [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Дронів Борис Мирославович ; Харк. нац. ун-т внутр. справ. Х., 2012. 18 с.

7. Спасибо-Фатєєва І.В. Цивілістика: на шляху формування доктрин : Вибр. наук. пр.. Х.: Золоті сторінки, 2012. 767 с.

8. Договір як універсальна форма правового регулювання: монографія. За заг. ред. проф. В.А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2016. 298 с.

9. Погрібний С.О. Механізм та принципи регулювання договірних відносин у цивільному праві України: монографія. Київ: Прав. Єдність, 2009. 304 с.

10. Методологічні питання приватного права: монографія / За ред. О. Д. Крупчана та З. В. Ромовської. У 2-х ч. Ч. 1. К., 2021. 300 с.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в Методичних рекомендаціях до вивчення відповідної дисципліни, які надаються здобувачу в електронній формі до початку семестру.